

El vi fa sang
Salvador
Balcells

Meteorα

Salvador Balcells

El vi fa sang

Sinopsi, nota biogràfica de l'autor
i fragment de la novel·la

Meteorα

© Salvador Balcells i Vilà, 2010

© de l'edició, Editorial Meteora, SL
Gran Via de les Corts Catalanes, 794, ent. 1a.
08013 Barcelona
Tel. 93 265 56 54 Fax 93 265 11 16
www.editorialmeteora.cat
contacte@editorialmeteora.com

LLIBRE DISTRIBUÏT PER
FI-REX 21, SL
Tel. 93 635 41 20

ISBN 978-84-92874-02-6

PVP 18,00 €

Meteora
10 anys
avançant amb el segle...

El vi fa sang

SINOPSI

El sotsinspector dels Mossos, Emili Espinosa, es troba immers en una trama delictiva que arrenca amb l'assassinat d'un tractant de cavalls a l'Espluga de Francolí i es barreja amb una lluita fratricida entre les facultats d'Enologia i de Química de la Universitat Rovira i Virgili, arran del suïcidi d'un professor universitari autor d'un informe que contraposa els interessos dels defensors de la viticultura ecològica amb els de les grans empreses petroquímiques.

Després de *La taca negra*, on Emili Espinosa maldava per dur a la presó els caps de les xarxes de prostitució provinents de l'Europa oriental que operaven a la costa

tarragonina, ara l'exguàrdia civil valencià ha de lluitar amb intel·ligència contra els odis acadèmics i els malfactors infiltrats en les empreses de seguretat, i ha de conviure amb paciència bíblica amb les seves filles, abraçades als postulats independentistes i antisistema.

• • •

El vi fa sang

NOTA BIOGRÀFICA DE L'AUTOR

Salvador Balcells i Vilà (L'Espluga de Francolí, 1946) ha estat llibreter durant vint anys i actualment està vinculat al món de la premsa en català i de la gestió cultural.

És autor de tres llibres de divulgació: *Visca la terra. Manual de l'ecologista català* (Xarxa Edicions, 1983, i Edicions Lluita, 1989), *Energia i societat. Una perspectiva catalana*, Premi Xavier Romeu de Monografies per a l'Ensenyament (Federació d'Entitats Culturals del País Valencià, 1986), i *Barcelona 92. Com desfer Catalunya* (Edicions Lluita, 1986).

A Meteora va publicar *La taca negra* (2007), novel·la que introdueix el personatge del sotsinspector dels Mossos d'Esquadra Emili Espinosa i que, amb el títol provisional de «Nines russes», va guanyar el Premi Joan Arús que convoca anualment l'Ajuntament de Castellar del Vallès. Aquesta obra es una de les primeres novel·les ca-

talanes que també s'ha publicat en versió digital (*e-book*) a edi.cat.

També en el camp de la ficció, ha col·laborat en les obres col·lectives *Salou 6 pre-textos V* (Ajuntament de Salou, 2009) i *Estimada solitud i 15 contes més* (La Busca Edicions, 2009).

El vi fa sang és la segona novel·la de Salvador Balcells i es capbussa novament en el gènere policíac amb Emili Espinosa com a protagonista.

• • •

El vi fa sang

(fragment)

U

A TRES QUARTS DE DUES DE LA TARDA d'aquell darrer i assolellat dissabte de febrer, el sots-inspector Emili Espinosa, de l'Àrea Territorial d'Investigació Camp de Tarragona dels Mossos d'Esquadra, acabava d'arribar a casa seva, un primer pis del carrer Francolí, al barri de Torreforta, i es disposava a dinar en companyia de Cinta, la seva dona, quan van trucar de la central. Es tractava, com en ocasions anteriors, d'una emergència habitual en aquesta unitat, que es caracteritza per tenir els seus membres disponibles les vint-i-quatre hores. Aquesta vegada hauria d'anar immediatament a l'Espluga de

Francolí, al cor de la Conca de Barberà, a una cinquantena de quilòmetres en direcció a Lleida, perquè hi havien trobat un home mort, semblava que a ganivetades. Li va saber greu perquè volia parlar seriosament amb Cinta sobre el darrer estirabot de les seves dues filles, especialment d'Empar, la petita, que s'estava tornant cada cop més rebel i la nit anterior li havia retret l'origen «tèrbol i botifler» —foren les seves paraules textuais— del cos de policia al qual pertanyia. També li havia dolgut especialment que amb l'aquiescència de Nùria, la filla gran i se suposava que més assenyada, qualificés la seva feina de «servei al poder i no als ciutadans», o de «pràctica continuada de la repressió contra els moviments socials i populars», o encara que definís els mossos com a «policia indígena d'un govern titella al servei de l'estat opressor». Tot plegat era com tenir l'enemic a casa, pensava ell, que en l'aspecte polític sempre s'havia considerat un centrista moderat, tot i que, si ho haguessin preguntat a molts coneguts seus, més aviat haurien dit que, de moderat, no gaire. En qualsevol cas encara no entenia com li havien sortit unes filles tan radicals i independentistes, en especial la petita. Això

havia passat quan ja eren quasi les dotze de la nit i Emili, després d'un dia molt mogut, no tenia ganes de discutir, de manera que no va replicar les insolències de la xiqueta, es limità a fer cara d'empipat i amb un «ja parlarem» se n'havia anat al llit. Durant el matí havia estat cavil·lant i justament havia decidit anar a dinar més d'hora per parlar-ne amb la dona sense la presència de les filles. Pensava consultar amb Cinta la resposta més adequada, perquè sabia per experiència que si ho feia deixant-se portar pels impulsos la cosa podia acabar malament. En problemes familiars, Espinosa confiava més en el seny de la seva dona que no pas en el criteri propi, poc propens a matisos quan es tractava de les xiquetes, de divuit i vint-i-dos anys i amb idees massa extremistes, producte, segons ell pensava, de relacions i amistats poc recomanables fetes a la Rovira i Virgili. Gràcies a aquesta prevenció mai no havia hagut de violentar-se ni aixecar la veu, i molt menys la mà, tot i que algunes vegades hagués estat temptat de fer-ho. Per això trobava que feien bona parella amb Cinta i també perquè, sense parlar gaire ni ser gens autoritària, quan convenia sabia imposar-se. En canvi ell, de sempre i sense poder-ho

evitar, havia estat dur amb els homes i més aviat tou amb les dones.

En qualsevol cas ho haurien de deixar per a una altra ocasió, perquè el caporal Siurana, que l'havia d'acompanyar a l'Espluga, acabava d'arribar i ja l'esperava al carrer amb el motor del cotxe engegat. Tot i que Cinta insistia que el fes pujar a prendre alguna cosa, Emili va dir que no podien entretenir-se.

S'acabà d'una revolada el plat d'escudella, encara un xic massa calenta, i se n'anà amb la llengua lleugerament escaldada sense ni tan sols tastar el peix, no identificat, que li acabava de portar la dona i que feia molt bona cara. Ella li digué de l'escala estant que, ja que anava a l'Espluga, comprés carquinyolis, unes postres que prenién sovint, sucats amb vi ranci. Després guardà el plat al frigorífic tot pensant que ja tenia resolta una part del sopar.

En arribar al poble, mitja hora més tard, el cadàver seguia al mateix lloc on l'havien trobat, dins un vehicle tot terreny amb els vidres lleugerament tintats, a l'estacionament de la cova de la Font Major, una de les atraccions turístiques de la vila juntament amb el

museu de la Vida Rural, el celler cooperatiu —obra de Domènech i Roura sobre un projecte del seu pare Domènech i Muntaner i que Àngel Guimerà anomenà ‘La catedral del vi’— i el proper monestir de Poblet. La Cova, d’una llargària excepcional i en part inexplorada, on els visitants podien trobar prop de l’entrada representacions força aconseguides de formes de vida prehistòrica, estava a tocar del riu Francolí. A l’estacionament de vehicles, que era a poca distància i a on s’accedia des de la Font Baixa, un altre indret atractiu de la vila, l’expectació anava creixent per moments. Un policia municipal havia estat el primer d’arribar i donar l’alarma. Posteriorment havien fet acte de presència una patrulla de Mossos de la comissaria de Montblanc i dos agents de la Unitat d’Investigació de Valls, els quals van sol·licitar la col·laboració de la unitat d’Emili Espinosa. El municipal, un home de mitjana edat, baix d’estatura i extremadament bru de cara tot i ser ple hivern, els informà que ja creia haver identificat el mort, no tant per haver-li vist bé la cara, ja que tenia el cap caigut damunt del volant, sinó perquè havia reconegut el vehicle, un luxós BMW, i en coneixia el propietari.

Espinosa observà que a l'estacionament hi havia, a part dels vehicles policials, sis turismes més i un autocar amb tot de gent que s'havia anat congregant al lloc i es mantenia a l'expectativa: tres o quatre famílies amb força canalla, un grup nombrós de gent gran, probablement jubilats, el que semblava tot el personal d'un restaurant pròxim, per les indumentàries que lluïen, i també un grup de joves amb bicicletes i algunes persones més sense cap altre símbol denotatiu. Formaven grups que feien comentaris de tot tipus i que s'anaren desfent en el moment de l'arribada dels policies, que van concentrar l'atenció dels presents mentre que més gent del poble continuava acostant-se a l'escenari del crim. Contemplaven encuriosits i a una certa distància els moviments dels dos policies de paisà. Espinosa els va semblar més a prop dels cinquanta que no pas dels quaranta, amb el seu cabell negre abundant i la cara tota gravada, com d'haver tingut la verola. Siurana, de vint-i-pocs anys, els va semblar delerós d'aprendre.

Al cap de poca estona arribà un altre vehicle amb tres membres de la policia científica, els quals, després de parlar un moment amb Espinosa, van anar per feina. Amb ves-

tits blancs immaculats i proveïts de guants, van treure amb molta cura els papers del vehicle d'una butxaca interior de la porta davantera corresponent al conductor, procurant no tocar el cadàver, que presentava un aspecte lamentable amb tota la roba tacada de sang mig seca. La documentació no va fer sinó confirmar la impressió del municipal: efectivament, es tractava de Ramon Heredia, conegut al poble com «el gitano de Lleida», segons paraules del mateix guàrdia. També va explicar al sotsinspector que era un home molt ric, propietari de quadres de cavalls prop de la capital del Segrià, que venia a l'Espluga des de feia anys perquè tenia molta amistat amb Joan de Cal Ferrer, un artista local de la serralleria, que li ferrava els animals. Tot un luxe, digué, tenint en compte que des de feia anys a Cal Ferrer ja no es dedicaven a aquestes tasques i només ho feien com un favor especial a l'amic.

Els de la científica es dedicaren a riuir amb molta cura diferents parts de l'exterior del vehicle, a la recerca d'empremtes digitals. Un cop fet això van obrir totes les portes i començaren a treballar a l'interior, al voltant del cadàver. Una mica més tard s'esperava l'arribada del jutge i el forense.

Els passatgers de l'autocar, un dels quals era qui havia descobert el mort, formaven un bloc compacte en un extrem de l'esplanada. Després d'una bona estona en silenci i a l'aguait, contemplant els moviments dels agents, ara començaven a impacientar-se tot comentant els fets i preguntant-se quan podrien anar a dinar. Els esperaven des de feia una bona estona per fer la calçotada en un conegut hostel del poble.

Un cop s'identificà amb tota certesa la persona morta i el municipal ho comunicà a l'alcalde, des de la Casa de la Vila havien fet arribar l'avís a Cal Ferrer. Joan, l'artesà del ferro, tot trasbalsat en saber la notícia, havia anat ràpidament fins a la Font Baixa acompanyat de Josep, un treballador d'Heredia responsable dels cavalls per ferrar. Allí mateix Espinosa va poder parlar amb els dos homes, després d'expressar-los el condol.

Segons l'amic serraller —un home d'edat avançada amb la cara plena de plecs i amb un parlar greu i reposat malgrat la situació del moment—, Heredia li havia portat aquell mateix matí tres cavalls de raça, dels millors de les seves quadres de l'Hípica Ramon, a Alcarràs. Com en quasi tots els viatges, no menys de cinc o sis anuals i des de feia una

pila d'anys, Ramon Heredia controlava molt de prop el transport dels valuosos animals quan calia portar-los a canviar les ferradures. Explicà també que es coneixien pràcticament de tota la vida, des que l'altre va començar de molt jove a acompanyar el seu pare a l'Esplugu amb motiu de la Fira del mes de gener. Ja hi venien a vendre bestiar quan els tractors encara eren un luxe estrany a la Conca de Barberà i ell feia d'aprenent a la ferreria de la família.

—I aquest cop —continuà el ferrer, ara amb ulls plorosos—, com havia fet altres vegades, en Ramon volia aprofitar el viatge per anar a uns quants cellers locals i proveir-se d'unes quantes caixes dels millors vins, i també probablement per tractar d'altres negocis, directament o per telèfon, aprofitant que la feina de ferrar, que és com fer un calçat a mida, dura pràcticament tot el dia. De vegades ha fet servir casa meva, el meu despatx, per rebre visites, tot i que aquest cop no m'ho havia demanat. No li'n puc dir res més, del que es portava entre mans, perquè sempre ha estat un home molt reservat. No confiava en ningú. I sempre que ha pogut ha tancat els negocis a l'estil tradicional, amb una encaixada i sense papers pel mig. Ell

es considera... es considerava un negociant molt bo, tot i els seus rampells de mal geni que algun cop li han fet perdre els estreps. I, a més, tenia l'habilitat especial de captar la psicologia dels seus interlocutors a través de la mirada. De fet, era un expert a llegir els ulls de la gent, cosa que li havia permès evitar ensarronades i saber sempre en qui confiar. En qualsevol cas, estic convençut que és un exemple de treball, honradesa i prosperitat per a tots els gitanos, tot i que sovint es lamentava que no se li havia reconegut prou. Tinc entès que algun cop havia estat temptat de ficar-se en política, ja que considerava la majoria dels que s'hi dediquen uns inútils que no serveixen per a res. La família, però, i també els amics, sempre li havíem aconsellat que no s'hi fiqués. Ja veu com són les coses... potser si ho hagués fet, ara seria viu, el pobre.

El vi fa sang és el concloent títol de la segona novel·la de Salvador Balcells i també de la segona aventura del peculiar Emili Espinosa, un sostinspector dels Mossos ple de contradiccions que va deixar la Guàrdia Civil i la seva València natal per vincular-se a la nova policia catalana, fet que, contràriament al que ell suposava, no ha millorat gens ni mica la relació amb les seves dues filles.

L'assassinat d'un conegut gitano tractant de cavalls a l'Espluga de Francolí és el punt de partida d'una investigació que enfrontarà Espinosa amb perillosos delinqüents i farà sortir a la llum la gran pugna existent entre les facultats d'Enologia i de Química de la universitat tarragonina.

El text de Salvador Balcells i, per descomptat, la feina d'Espinosa i els seus homes ens duren fins a unes fondàries encara més obscures que els cellers on envelleix el bon vi.